

Kocani Orkestar (högst upp), Fanfare Ciocarlia, Taraf de Haidouks och Esmā Redzepova bjuder på guldkorn ur den romska balkanmusikens skattkammare på samlingen Princes amongst men.

FOTO: LUDWIG DLAH

En resa värd biljetten

Romskt

ESMA REDZEPOVA, ROM BENGALE, KOCANI ORKESTAR MED FLERA

Princes amongst men (ASPHALT TANGO/BAM)

Det är Esmā Redzepovas nästan gossPELLIGA SÅNG, Romica Puceanus speciella vibrato och den mycket yngre Sofi Marinovas långa toner som är det allra mest tilltalande på den här samlingen. Inte för att deras låtar nödvändigtvis är bättre än resten, men för att de representerar en aspekt av den romska balkanmusiken som inte fått så mycket uppmärksamhet, ens när Balkan varit som hetast. För bakom stora, vansinnigt snabba brassband, oumpa-oumpa beat och filmscener där folk hänger upp och ner och spelar trumpet, finns flera stilar. Bland annat en med kvinnliga balladsångare.

Nu tar de stora brassbanden ordentligt med plats även på Princes Amongst Men, med full

rätt, men de är inte allenarådande. Här finns också blixtrande cimbalon-musik från Rumänien och släpig, rökgig sång från den ökänt besvärige Saban Bajramovic.

Princes Amongst Men - Journeys With Gypsy Musicians är egentligen en reseberättelse i bokform där Garth Cartwright reser runt på Balkan och bor hos, lyssnar till, festar och super med romska musiker. Det här är soundtracket, som kommit till senare och som utgör en bråkdel av den rekommenderade lyssning på 80 skivor som avslutar boken.

En del är välkänt, men att kalla ens Fanfare Ciocarlias Kan Marau La, skivans antagligen mest exponerade låt, sönderspelad vore att tänja rejält på begreppet. Bland de andra kända artisterna finns Taraf de Haidouks, Boban Markovic och Kocani Orkestar, med låten Sunet Oro, tagen från gruppens bästa album: L'Orient est rouge. Bland de mer okända finns Jony Iliev med androgyn röst och mycket stort register.

Om Princes Amongst Men saknar något är det pop. Här finns inga dansbeat och knappt några elektriska instrument. De yngre banden på skivan, exempelvis KAL, är även de tämligen traditionella. Och eftersom temat

till viss del är Garth Cartwrights resor på Balkan faller andra stora musiker av naturliga skäl bort, sådana som annars hade kunnat komplettera bilden. Den inledande trion sångerskor hade till exempel gärna fått sällskap av Ljiljana Butler. Men det här är snarare avgränsningar än brister. En samling är ofta som mest lyckad när den har ett koncentrerat tema men samtidigt, genom varje låt, sträcker sig ut i vitt skilda världar. Och det gör Princes Amongst Men.

LARS LOVÉN
kultur@svd.se

I korthet

- **Bästa spår:** Unde o-fie puil de aseara (Romica Puceanu).
- **Lyssna även på:** Sounds from a Bygone Age, Asphalt Tangos utmärkta serie med återutgivningar av romsk musik från kommunisttidens Rumänien, i synnerhet vol 2 med Romica Puceanu och vol 4 med Tony Iordache.
- **Övrigt:** Boken Princes Amongst Men finns att få på tag på genom de flesta nätbokhandlare.